

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Gyógypedagógiai tanácsadás

Egyetemi tanév 2025/2026

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babes-Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Pszichológia és Neveléstudományok Kar
1.3. Intézet	Alkalmazott Pszichológia Intézet
1.4. Szakterület	Neveléstudományok
1.5. Képzési szint	Alapképzés (Licenz)
1.6. Tanulmányi program / Képesítés	Gyógypedagógia – magyar nyelven Gyógypedagógus/ Képesítés kód: L060070020
1.7. Képzési forma	Nappali

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Gyógypedagógiai tanácsadás			A tantárgy kódja	PLM3627
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Sulyok Kármén adjunktus				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Sulyok Kármén adjunktus				
2.4. Tanulmányi év	3	2.5. Félév	6	2.6. Értékelés módja	V
				2.7. Tantárgy típusa	Szaktantárgy (DS)

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszama)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	48	melyből: 3.5 előadás	24	3.6 szeminárium/labor	24
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					10
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					18
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszama					52
3.8. A félév összóraszama					100
3.9. Kreditszám					4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. Tantervi	-
4.2. Kompetenciabeli	-

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	PC/laptop, internet
5.2. A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	PC/laptop, internet

6.1. Elsajátítandó jellemző kompetenciák¹

¹ Választhat kompetenciák vagy tanulási eredmények között, illetve választhatja mindkettőt is. Amennyiben csak az egyik lehetőséget választja, a másik lehetőséget el kell távolítani a táblázatból, és a kiválasztott lehetőség a 6. számot kapja.

Szakmai/kulcs-kompetenciák	- C1 - Különböző célcsoportokhoz és szervezeti/társadalmi kontextusokhoz igazított oktatási programok/intervenciók/akciók/tevékenységek tervezése. - C5 - Tanácsadás, orientáció és pszichopedagógiai segítségnyújtás különböző kategóriájú emberek/oktatási csoportok (gyermekek/diákok/fiatalok/családok/tanárok/alkalmazottak/egyéb kategóriájú emberek és csoportok) számára.
Transzverzális kompetenciák	CT7 - A szakmai etika elveinek és normáinak alkalmazása, a neveléstudományok területére jellemző értékválasztási lehetőségek alapján.

6.2. Tanulási eredmények

Ismeretek	A hallgató ismeri: C5a) Támogatja és segíti a gyermekek, tanulók, fiatalok, illetve más csoportok és személyek fejlődését az oktatásban részt vevő minden egyén védelmének szabályaival és a tanácsadás alapelveivel összhangban, megfelelő módon. C5b) Összhangolja a személyes, vállalkozói, szociális és egészségnevelési ismereteket olyan szinten, amely ösztönzi és támogatja bármely személyt az alkalmazkodóképesség növelésében és a problémamegoldásban. CT7b) Azonosítja a jogi és oktatáspolitikai szabályozások gyakorlati következményeit az intézményi és az osztály-/csoportszintű döntéshozatalban.
Képességek	A hallgató képes: C1b) Alkalmazza a didaktikai elveket és stratégiákat az adott életkornak és a munkacsoportnak megfelelő nevelési-oktatási tevékenységek megtervezésében. C1c) Azonosítja a gyermekek/tanulók/ fiatalok korábbi egyéni és csoportszintű ismereteit, készségeit, és a megszerzett adatok felhasználásával tervezi meg az oktatási folyamatot. C5a) Feltárja a gyermekek/tanulók/ fiatalok/más csoportok és személyek állapotait, problémáit, nehézségeit viselkedésük és fejlődési folyamatuk tekintetében, pszichopedagógiai szakmai támogatás mellett. CT7a) Az oktatási-nevelési tevékenységek tervezésének, megvalósításának és értékelésének feladatait adaptálja korlátozott önállóság és szakképzett segítségnyújtás mellett.
Felelősség és önállóság	A hallgató képes önállóan dolgozni: C5b) Bizalmat fejez ki minden gyermek/tanuló/ fiatal fejlődési potenciálja iránt, és támogatja azok törekvéseit differenciált és individualizált didaktikai megközelítések alkalmazásával. CT7a) Betartja az etikai, az akadémiai integritási és a szakmai magatartási normákat.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- Az alapvető gyógypedagógiai ismeretek alkalmazása a gyógypedagógiai tanácsadás során, figyelembe véve a tanácsadást igénybe vevő felek egyéni sajátosságait és igényeit. - A gyógypedagógiai tanácsadásban előforduló jellemző helyzetek és problémák megoldása.
--------------------------------------	---

7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• A pszichoszociális valóság megfelelő értelmezése a gyógypedagógia ismeretek segítségével, különös tekintettel az SNI-s gyermekek és családjaik sajátosságaira és dinamikájára. • Az alapelvek alkalmazása a személyre szabott beavatkozási programok kidolgozásához a sajátos nevelési igényű (SNI) gyermekek számára, figyelembe véve az érzelmi és viselkedési zavarok megjelenését, a gyermek, a család, illetve az iskola szükségleteit, elvárásait. • Megfelelő stratégiák kidolgozása, folyamatos értékelése és optimalizálása az oktatás, rehabilitáció és kompenzáció területén, figyelembe véve a tanácsadásban résztvevő személyek egyéni sajátosságait és erőforrásait.
-------------------------------------	--

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés. A gyógypedagógiai tanácsadás fogalma	Előadás, megbeszélés Kisfilm megbeszélése	
2. A tanácsadás folyamata és keretei	Bemutató, megvitatás	
3. Módszerek és eszközök a gyógypedagógiai tanácsadásban	Előadás, megbeszélés	
4. A rendszerszemléletű család. Konfliktusok a családban	Előadás, megbeszélés Kisfilm illusztrálás	
5. Válás a családban	Előadás, megbeszélés Példa esetek feldolgozása	
6. Veszteség a családban. Az akadályozottság, betegség gyászfolyamata	Előadás, megbeszélés Interaktív megvitatás	
7. Szülő-gyermek kapcsolat a gyógypedagógiában	Előadás, megbeszélés Interaktív megvitatás	
8. Párkapcsolati dinamika a gyógypedagógiában	Előadás, megbeszélés Videó anyag értékelése	
9. ADHD a családban	Előadás, megbeszélés Példa esetek feldolgozása	
10. Tanulási zavaros gyermek a családban	Előadás, megbeszélés Példa esetek feldolgozása	
11. Családi tanácsadás a gyógypedagógiában	Bemutató, megvitatás	
12. Etikai kérdések. Összefoglaló előadás	Bemutató, megvitatás	

Könyvészet

- Barker, P., Chang, J. (2013). Basic Family Therapy. Wiley-Blackwell
- Biró S., Komlósi P. (Szerk.) (2001). Családterápiás olvasókönyv. Budapest: ANIMULA Kiadó.
- Bodonyi E, Busi, E, Hegedűs J, Magyar, E, Vizely, Á (2006). A gyakorlati pedagógia néhány alapkérdése. Család, gyermek, társadalom, Bölcsészkonzorcium
- Cheung, S. (2011). Becoming a couple in the family life cycle: Implications for education in family psychology. The Family Psychologist, 27(1), 23-25.
https://www.researchgate.net/publication/267326493_Cheung_S_2011_Becoming_a_couple_in_the_family_life_cycle_Implications_for_education_in_family_psychology_The_Family_Psychologist_271_23-25
- Cheng AWY, Lai CYY. (2023). Parental stress in families of children with special educational needs: a systematic review. Front Psychiatry, 10, 14, 1-11.
- Dallos, R., Procter, H. (2001). Családi életciklusok. In Biró S., Komlósi P. (szerk.), Családterápiás olvasókönyv. Családterápiás sorozat I. (27-30) o. Animula Kiadó.
- Doody, O. (2014). Loss and grief within intellectual disability. <https://hdl.handle.net/10344/4687> [accessed 2025].
- Feuer M. (2008). A családsegítés elmélete és gyakorlata. Szöveggyűjtemény. Budapest: Akadémiai Kiadó
- Goagoses, N., Bolz, T., Vesterling, C., & Koglin, U. (2023). Maternal attachment and behaviour problems: comparison between children in regular and special education schools. European Journal of Special Needs Education, 38(1), 16–31. <https://doi.org/10.1080/08856257.2021.2017145>
- Kulcsár É. (szerk) (2009). Tanácsadás és terápia. ELTE Eötvös Kiadó.
- Lassú Zs., Glaubner A., Hajdú K., Kolosai N., Czigan, E. (2011). Gyermekek mentálisan sérülékeny családokban. Kézikönyv pedagógusoknak. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.

- Van den Begin, S. (2020). Manual Family Counseling. Learn the methods then go further. Sporen
- McLeod, J. (2003). An Introduction to Counselling. Third Edition. Open University Press. 1-73.
- Pilling János (szerk.) (2003). A gyász. Medicina, Budapest. 19-52., 81-94., 128-171.
- Polcz Alaine (2000). Meghalok én is? A halál és a gyermek. Budapest, Pont Kiadó.
- Radványi, K. (2013). Legbelső köt a család. Eltérő fejlődésű vagy krónikus beteg gyerek a családban, ELTE Eötvös Kiadó, Budapest

Javasolt linkek:

- www.gyaszportal.hu

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Bevezetés, tantárgy kritériumai. A gyógypedagógiai tanácsadás témakörei. Családismereti gyakorlatok.	Megbeszélés, csoportos tevékenység	
2. Specifikus, életciklusokhoz köthető feladatok. SNI-s családok életciklusához kapcsolódó krízisei	Megbeszélés, csoportos tevékenység	
3. Módszerek és eszközök a gyógypedagógiai tanácsadásban	Megbeszélés, csoportos tevékenység	
4. A családi dinamika hatása a gyermek viselkedésére. Egyedülálló szülő SNI-s gyermekkel.	Megbeszélés, csoportos tevékenység	
5. A családi dinamika hatása a gyermek viselkedésére. Egyedülálló szülő SNI-s gyermekkel.	Megbeszélés, csoportos tevékenység	
6. A válás veszteségének feldolgozása SNI esetében. Gyakorlati megközelítések	Megbeszélés, csoportos tevékenység	
7. Gyász és gyászfeldolgozás az enyhe értelmi fogyatékkal élő gyermekek családjában	Megbeszélés, csoportos tevékenység	
8. A tanulást és kapcsolódást segítő gyakorlatok, játékok, technikák az enyhe értelmi fogyatékkal élő gyermekek esetében	Megbeszélés, csoportos tevékenység	
9. Szocio-emocionális kompetenciákat fejlesztő gyakorlatok, játékok, technikák hallássérült gyermekek esetében	Megbeszélés, csoportos tevékenység	
10. A tanulást segítő gyakorlatok, játékok, technikák az ADHD-val diagnosztizált gyermekek esetében	Megbeszélés, csoportos tevékenység	
11. Családi tanácsadás a gyógypedagógiai gyakorlatban. A kérdésfeltevés módja	Megbeszélés, csoportos tevékenység	
12. Etikai kérdések. Összefoglaló	Megbeszélés	

Könyvészet

- Barker, P., Chang, J. (2013). Basic Family Therapy. Wiley-Blackwell
- Baumrind, D., Thompson, R.A. (2002): The Ethics of Parenting. In: Bornstein, M.H. (ed.) Handbook of Parenting, Vol. 5, Practical Issues in Parenting, Lawrence Erlbaum Associates Publishers New Jersey
- Biró S., Komlósi P. (Szerk.) (2001). Családterápiás olvasókönyv. Budapest: ANIMULA Kiadó.
- Goagoses, N., Bolz, T., Vesterling, C., & Koglin, U. (2023). Maternal attachment and behaviour problems: comparison between children in regular and special education schools. European Journal of Special Needs Education, 38(1), 16–31. <https://doi.org/10.1080/08856257.2021.2017145>
- Kulcsár É. (szerk) (2009). Tanácsadás és terápia. ELTE Eötvös Kiadó.
- Koolae, A. K., Khazan, S., & Tagvae, D. (2014). Mother-Child relationship and burden in families of children with mental retardation. Middle East Journal of Psychiatry & Alzheimers, 5(3).
- Lassú Zs., Glaubner A., Hajdú K., Kolosai N., Czigány, E. (2011). Gyermekek mentálisan sérülékeny családokban. Kézikönyv pedagógusoknak. Budapest: ELTE Eötvös Kiadó.
- Malekpour, M. (2007). Effects of Attachment on Early and Later Development, The British Journal of Development Disabilities, 53:105, 81-95, DOI: 10.1179/096979507799103360

- McLeod, J. (2003). An Introduction to Counselling. Third Edition. Open University Press. 1-73.
- Zahl, E., Dale, S. S., Fjermestad, K. W., & Vatne, T. M. (2024). Parenting a child with a disability: Fathers' perceptions of the couple relationship. Journal of Social and Personal Relationships, 41(9), 2548-2568.
- Vrankić Pavon, M., Wagner Jakab, A., & Löw, A. (2024). Exploring relationship satisfaction in mothers of children with disabilities: the predictive role of interparental conflicts and moderating role of dyadic coping. Frontiers in psychiatry, 14, 1307827

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- A javasolt előadás és szemináriumi témák a gyógypedagógia alap- és alkalmazott kutatásának aktuális témái, és megközelítésük e tudományágban a szakirodalom legújabb eredményeire épülnek. A tantárgyak alkalmazásai a munkaerőpiacon igényelt és a szakmai közösségek normái szempontjából releváns főbb fogalmakra is kiterjednek.

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	Elsajátított elméleti ismeretek minősége és mennyisége	Írásbeli vizsga	50%
10.5 Szeminárium / Labor	Aktív részvétel és a módszerek ismerete, alkalmazása	Szemináriumi feladat/bemutató	50%

10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

Óralátogatási kötelezettség:

A kurzus, a szeminárium vagy a gyakorlati órák (laboratórium, gyakorlat, projekt stb.) esetében a hiányzások (igazolt vagy igazolatlan) maximális hányada az összóraszám legfeljebb 15%-a lehet. Az óralátogatási kötelezettségek elmulasztása a nappali tagozatos hallgató vizsgáról való kizárását vonja maga után (lásd kreditszabályzat).

A félévi vizsgán megszerzett átmenő jegy (4,50).

Ha a félévi vizsgán a hallgató nem éri el az átmenő jegyet (4,50), akkor a vizsgát sikertelennek értékeljük akkor is, ha a 10.5 pontban megjelölt előírásoknak eleget tett.

A szemináriumi dolgozat(ok) leadása és bemutatása:

A szemináriumi feladat(ok) kötelezőek, kizáró jellegűek, a vizsgára való jelentkezés előfeltételét képezik.

Teljes pontszámot csak a határidőre leadott/bemutatott dolgozatok kaphatják meg.

A türelmi időszakban (határidő után 3 nap) pontlevonással még elfogadható a beadott dolgozat (napi 1 pont levonás). A türelmi időszak után leadott munkák, ha elérik az átmenő minősítést, akkor a végső jegyben 0 pontot érnek, de a diák jogosulttá válik a vizsgán való részvételle.

A kötelező félév közbeni feladatok vizsgaidőszakban, pótvizsgaidőszakban pótolhatóak, de nem számítanak a végső jegybe, csupán feljogosítják a hallgatót a vizsgán való részvételle.

Jegyszámítás, jegyösszetétel:

A szemináriumi feladatokra kapott részjegyek kerekítés nélkül, két tizedesnyi pontossággal számítanak a végső jegybe. A végső osztályzat kiszámítása a részjegyek súlyozott középarányosa, amely kerekítve kerül a naplóba (0,5-ös küszöb alatt lefele kerekítés).

Azoknak a hallgatóknak, akik nyílt szesszióra, pótvizsgára, jegyemelésre jelentkeznek, minden tantárgyi követelménynek (jelenlét, parciális, feladatok, projektek stb.) eleget kell tenniük. A szemináriumi tevékenységeken, parciális vizsgákon szerzett osztályzat csak az adott tanévben érvényes, nem vihető át egy következő tanévre.

A vizsgaidőszakban és pótvizsgaidőszakban számolt végső jegy összetétele azonos.

Kompetenciák, kreditek elismerése:

A megszerzett kreditek elismerése a BBTE szabályzatának megfelelően történik. A jegyelismertetés a tanulmányi félév első hetében kell a titkárságon kérvényezni.

Etikai kritériumok:

A vizsgák alatti csalás a hallgató egyetemről való kizárását vonja maga után, a kreditszabályzatnak megfelelően, a BBTE rektorának döntése által, a Kari Tanács javaslatára, amelynek alapját a vizsgáztatót tanár által benyújtott írásos panasz képezi. Ez érvényes a végső jegy kiszámításában szereplő valamennyi tételre (félévi vagy pótvizsga, félévi szemináriumi feladatok, projektek).

A plagizált, másolt, egyező félévi dolgozatok leadása esetén a hallgató (mindegyik érintett fél) 1-es osztályzatot kap. A vizsgázás közben történő együttműködést, másolást, csalást a vizsgáról való azonnali kizárás követi, 1-es osztályzattal.

Vizsgajegy fellebbezése:

A vizsgajegy fellebbezése írásban jelezhető, a titkárságra benyújtott kérvény révén, amelyben a hallgató megindokolja a

fellebbezést, hivatkozva a javítási kulcsra. A fellebbezésre a jegyek naplóba (academicinfo felület) kerülését követő 48 órában van lehetőség. A végső jegy a fellebezés során nyert jegy lesz.

11. SDG ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)²

	A fenntartható fejlődés általános ikonja							
								

Kitöltés időpontja:
2025.04.22.

Előadás felelőse:
Dr. Sulyok Kármén, adjunktus

Szeminárium felelőse:
Dr. Sulyok Kármén, adjunktus

Az intézeti jóváhagyás dátuma:
2025.04.28

Intézetigazgató:
Dr. Kotta Ibolya docens

² Csak azokat az ikonokat tartsa meg, amelyek az [SDG-ikonoknak az egyetemi folyamatban](#) történő alkalmazására vonatkozó eljárás szerint illeszkednek az adott tantárgyhoz, és törölje a többit, beleértve a fenntartható fejlődés általános ikonját is – amennyiben nem alkalmazható. Ha egyik ikon sem illik a tantárgyra, törölje az összeset, és írja rá, hogy „Nem alkalmazható”.